
МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ДІАЛОГ КУЛЬТУР. СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКІ МОВИ У КОНТАКТІ З ПОЛЬСЬКОЮ ТА ІНШИМИ ЄВРОПЕЙСЬКИМИ МОВАМИ»

23–25 вересня 2012 р. у м. Бидгощі (Польща) відбулася міжнародна наукова конференція, організована кафедрою дослідження балто-слов'янських мовних контактів відділення іноземних мов Університету Казимира Великого в координації з кафедрою методики викладання філологічних дисциплін Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (м. Сімферополь). У ній взяли участь учені з Бидгощі й Торуня (Польща), Києва, Одеси, Сімферополя, Черкас (Україна), усього 26 осіб із 28 заявлених. Камерний формат конференції був визначений тим, що її проведення повністю профінансовано польською стороною, яка й запрошувала учасників персонально. Проходила в конференц-залі готелю «Завіша», обладнаному мультимедійним проектором, у цьому ж готелі мешкали зарубіжні учасники конференції.

Офіційна частина, на яку було відведено всього півгодини, пройшла точно за регламентом і складалася з привітань проректора з наукової роботи університету, заступника мера міста та коротких виступів представників двох університетів, які мають угоду про співпрацю (Бидгощ і Сімферополь). Власне наукова частина конференції відбувалася протягом двох днів у режимі пленарного засідання, поділеного на шість секцій, на доповідь було відведено до 20 хв. Більшість учасників суворо дотримувалися регламенту.

Роспочала роботу секція **зіставного мовознавства**, у якій виступили *Луїза Петрова* з доповіддю «Бінарні опозиції у семній структурі дієслова» (на матеріалі росій-

© С.О. СОКОЛОВА, 2013

ської й української мов)» та **Людмила Яковенко** «Дієслівний компонент в українських, російських та польських фразеологічних одиницях із семантикою виникнення та зникнення» (Одеса); **Олена Титаренко** «Фазова парадигматика дієслова у слов'янських мовах», **Олена Ачилова** «Засоби вираження семантики кратності в російській, українській та англійській мовах (на матеріалі роману Дж. Роулінг «Гаррі Поттер і філософський камінь»)» та **Ольга Колесникова** «Фразеологізми із семантикою 'психологічний вплив на людину' в російській і німецькій мовах» (Сімферополь); **Олена Пчелінцева** (Черкаси) «Аспектуальні ознаки в російських, польських та українських іменах дії». В усіх виступах простежувався зв'язок між типологічним аспектом дослідження мов і методикою їх викладання як нерідних.

У секції **ономастики** виголосили три доповіді колеги з Бидгощі: **Тереза Плуската** «Двучленні слов'янські імена в місцевих назвах України й українсько-польського прикордоння у ХІХ ст. (на основі Історичного атласу руських земель Речі Посполитої А. Яблонського)»; **Генрик Душинський** «Імена вірян Православної парафії Св. Миколая у Влоцлавку у 1906 – 1910 рр.»; **Пьотр Томасік** «Назви залізничних станцій у Польщі та Росії», у якій зафіксовані різні типи номінації цих об'єктів у різних культурах.

Іншим аспектом досліджень польських колег з Бидгощі є проблема **варіантів національних мов за радянських часів**, реалізована у відповідній секції, де виступили: **Тамара Гражиковська** «Лексичні русизми в газеті «Tybuna Radziecka», яку видавали в СРСР у міжвоєнне двадцятиліття»; **Йоланта Мендельська** «Советизація мови російських німців. Дослідницький проект»; **Марія Янков'як-Рутковська** «Про індоктринацію дітей російських німців (на прикладі двох радянських німецьких громад кінця 30-х рр. ХХ ст.)»; **Міхал Собчак** «Окремі проблеми перекладу скорочень на матеріалі російсько-німецького словника А. Несслера». В усіх доповідях цієї секції йшлося про пристосування мов, зокрема польської та німецької, для передання радянських реалій та ідеологічних понять.

Другий день засідання розпочався із секції, присвяченої **взаємовпливу мов**, у ній виступили співробітники відділу соціолінгвістики Інституту української мови НАН України (Київ) **Світлана Соколова** «Семантична асиметрія близькоспоріднених мов у дзеркалі інтерференції», **Оксана Данилевська** «Російськомовні вкраплення в українському художньому тексті для дітей: соціокультурний аспект» та **Олена Руда** «Лексико-семантична інтерференція як джерело комунікативних девіацій за взаємодії української та російської мов» та польські вчені **Дорота Пашко-Конечняк** «Вплив польської мови на ідіоматику російських старообрядницьких говорів Сувальщини» та **Міхал Глушковський** (Торунь) «Вплив ставлення до мови на характер мовного контакту. На прикладі мовлення дітей та молоді з Польського культурного центру в Стрию (Україна)»; **Іоанна Іоachim'як-Пражановська** (Бидгощ) «Російське словникарство в «Tygodniku Ilustrowanim» у 1919 р.».

У секції з методики викладання іноземних мов виголосили доповіді **Галина Богданович** «Міжкультурні комунікації: російсько-українсько-польський навчальний тематичний словник» та **Наталія Солодовникова** «Інтерактивні способи навчання та інтернетні ресурси у викладанні іноземних мов» (обидві з Сімферополя); а в секції «**Мова і культура**» виступили: **Галина Бартвіцька** «Лінгвокультурне поле: польський і російський менталітет»; **Софія Саванєвська-Мохова, Владзимеж Мох** «Комунікативна старатегія стрит-арту» та **Наталія Земляна** «Мова у дзеркалі глобалізації: опис дослідницького проекту» (Бидгощ); **Галина Яроцька** (Одеса) «Концептуалізація трудової діяльності»; **Людмила Валєєва** (Сімферополь) «Дуалізм концепту і міфема (на матеріалі трансцедентної східнослов'янської лексики)».

Підсумовувало засідання кожної секції обговорення доповідей, яке відбувалося досить жваво, незважаючи на відмінність як досліджуваних мов, так і власне мов доповідей. Для нас дуже цікавим було познайомитися з проблематикою досліджень польських колег, яка нерідко виходить за межі власне мовознавства, а також із їхнім звичаєм обговорювати на конференції не лише результати завершених досліджень, а й обґрунтування проєктів, зокрема, дослідження мови російських німців і глобалізаційних процесів у мові є саме дослідницькими проєктами. Зустріч на нейтральній території у присутності «міжнародних спостерігачів» з українськими колегами-русистами теж була плідною, оскільки дала змогу не лише обговорити з односторонніми актуальні питання функціонування мов, передусім української, як це нерідко буває на наших внутрішніх конференціях, або вислухати напади занепокоєних непрофесіоналів, як це нерідко трапляється після наших публічних виступів, а й обґрунтувати власну позицію перед освіченими філологами, які бачать ситуацію зі свого боку.

За матеріалами конференції до кінця року заплановано опублікувати збірник наукових праць, тексти вже подано до друку.

Цікавою була й культурна програма, у межах якої нам запропонували екскурсію старовинним містом, яку вела жінка-екскурсовод, одягнута у вбрання заможної городянки XVI ст.

Світлана СОКОЛОВА (м. Київ)

Стаття надійшла 04.12.2012

Svitlana Sokolova

Kyiv

INTERNATIONAL CONFERENCE

«DIALOGUE OF CULTURES. EAST SLAVIC LANGUAGES

IN CONTACTS WITH POLISH AND OTHER EUROPEAN LANGUAGES»

(23–25 Sept. 2012. Bydgoszcz, Poland)